

Η ΦΡΙΚΑΛΕΑ ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΙΑ ΤΩΝ ΕΙΔΩΛΟΛΑΤΡΙΚΩΝ ΗΜΕΡΩΝ ΜΑΣ

Τοῦ κ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ Ν. ΣΤΥΛΙΑΝΑΚΗ,
Ἱεροκήρυκα - Γυμνασιάρχου - Λογοτέχνη.

Ἡ Μητέρα Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας ἔχει ἀφιερῶσει τήν Α΄ Κυριακή τῶν Νηστειῶν σ' ἓνα βαρυσήμαντο γεγονός τῆς Ἐκκλησιαστικῆς μας Ἱστορίας. Μετά τό Συναξάρι τοῦ Μηναίου, τό σχετικό χρονικό τῆς ἑορτῆς ἀναφέρει: «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, Κυριακῇ πρώτῃ τῶν Νηστειῶν, ἀνάμνησιν ποιούμεθα τῆς ἀναστηλώσεως τῶν ἁγίων καί σεπτῶν εἰκόνων, γενομένης παρά τῶν ἀειμνήστων αὐτοκρατόρων Κωνσταντινουπόλεως Μιχαήλ καί τῆς μητρός αὐτοῦ Θεοδώρας, ἐπί τῆς Πατριαρχείας τοῦ ἁγίου καί ὁμολογητοῦ Μεθοδίου».

Τό Βυζάντιο διχάζεται: Ἀπό τή μιά οἱ εἰκονομάχοι καί ἀπό τήν ἄλλη οἱ εἰκονολάτρεις, δηλ. οἱ σεβόμενοι προσκυνηματικά καί τιμητικά τίς ἱερές εἰκόνες(*). Στόν αὐτοκρατορικό θρόνο τῆς Κωνσταντινουπόλεως τό 717 ἀνέρχεται ὁ Λέων Γ΄ ὁ Ἰσαυρος, ἀπό τήν Ἰσαυρία τοῦ ἀνατολικοῦ κράτους καταγόμενος, αὐτοκράτορας ἐκ φύσεως καί ἐκ πεποιθήσεως κατά τῶν ἱερῶν εἰκόνων.

Τά χρόνια περνοῦν. Ἡ εἰκονομαχία, ἡ μανία, δηλαδή, κατά τῶν εἰκόνων, θεριεύει. Ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι ἐμπερίστατη. Καί τό 787 ἡ εὐσεβεστάτη Βασιλομήτωρ Εἰρήνη ἡ Ἀθηναία (μητέρα τοῦ διαδόχου Κωνσταντίνου τοῦ Στ΄) συγκαλεῖ τήν Ζ΄ Οἰκουμένη Σύνοδο στή Νίκαια τῆς Βιθυνίας τῆς Μ. Ἀσίας, γιά νά ἀντιμετωπίσει τή σαρωτική θύελλα τῆς Εἰκονομαχίας. Μίσος

*) Χωρίς, δυστυχῶς, νά λείπουν ἀκρότητες καί ὑπερβολές.

κατά τῶν ἱερῶν εἰκόνων πρωτοφανές. Ἡ ἄχραντη εἰκόνα τοῦ ἑνανθρωπήσαντος Σωτῆρος Χριστοῦ διώκεται ἀμείλικτα.

Ἡ Ζ' ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενική Σύνοδος δικαιώνει τίς ἱερές εἰκόνες καί τήν Ὁρθόδοξη Θεολογία τους: «Ἡ προσκύνησις τῶν εἰκόνων ἐπὶ τό πρωτότυπον διαβαίνει». Ὅμως ἡ θύελλα δέν κατασιγάξει. Ταλανίζει ἀδυσώπητα τό Βυζάντιο. Κινδυνεύει νά καταρρεύσει ἡ Αὐτοκρατορία. Οἱ εἰκονομάχοι δέν ἀστειεύονται. Ὡσπου τό 843 ἡ Αὐτοκράτειρα Θεοδώρα, χήρα τοῦ Αὐτοκράτορα Θεοφίλου, διά διατάγματός της - ὕστερα ἀπό ἀπόφαση τοπικῆς Συνόδου - ἐπαναφέρει στούς ἱερούς ναούς τίς ἤδη ἀπομακρυνθεῖσες εἰκόνες. Τό 843, λοιπόν, εἶναι ἡ χρονολογία τοῦ θριάμβου, τοῦ ὀριστικοῦ θριάμβου τῶν ἱερῶν εἰκόνων, δηλαδή τῆς Ὁρθοδοξίας, γεγονός τό ὁποῖο σήμερα θεοφιλῶς πανηγυρίζουμε.

Εἰκονομαχία τότε. Μά εἰκονομαχία, δυστυχῶς, καί σήμερα. Ἐξευτελίζεται κατάφωρα ἡ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, τό «κατ' εἰκόνα», στό πρόσωπο τοῦ ἀπελπισμένου ἔφηβου, πού σύρεται στά πεζοδρόμια καί στά καταγώγια τῆς ἁμαρτίας καί στήν κόλαση τῶν ναρκωτικῶν. Ἐξευτελίζεται ἡ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ στό πρόσωπο τοῦ πορνικοῦ συζύγου ἢ τῆς μοιχευομένης συζύγου, πού ἁμαρτάνουν «κατ' ἐξακολούθησιν», ἀτιμάζοντας καί κατασπιλώνοντας τό στεφάνι καί τό σπίτι τους. Ἐξευτελίζεται ἡ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ στό πρόσωπο τοῦ ἀδίστακτου ἐκμαυλιστῆ καί προαγωγοῦ τῆς νύκτας, ἀγοριῶν καί κοριτσιῶν. Καταπατεῖται ἡ εἰκόνα τοῦ Τριαδικοῦ μας Θεοῦ στίς λεηλατημένες ψυχούλες τῶν παιδιῶν μέ τίς τηλεταινίες τῆς φρίκης, τῆς φθορᾶς καί τῆς διαφθορᾶς, ἐνῶ οἱ «ἀξιοσέβαστοι» γονεῖς τους εἴτε ἔχουν μεσάνυκτα εἴτε ἀδιαφοροῦν εἴτε τό ἀνέχονται, δυστυχῶς, ὡς μοντέρνοι θιασῶτες μιᾶς φιλελεύθερης, τάχα, νοοτροπίας ἀνατροφῆς παιδιῶν.

Οἱ ἄχραντες ἱερές εἰκόνες τῆς Ὁρθοδοξίας μας, πού κοσμοῦν μυσταγωγικά καί δοξολογικά τούς σεπτούς, ἱερούς ναούς μας, ἔχουν σωτηριολογικές διαστάσεις γιά τόν κάθε ἕνα ἀπό μᾶς. Οἱ ἱερές εἰκόνες, κατά τό βυζαντινό πρότυπο ἱστορημένες, διδάσκουν, εὐλογοῦν, ἐνισχύουν, ἀκόμη θεραπεύουν, δημιουργώντας γύρω μας καί μέσα μας πνευματική εὐφορία προσευχῆς καί κατάνυξης. Στήν ὀρθόδοξη, βυζαντινή εἰκόνα τίποτε δέν

είναι περιττό. Τά πάντα έχουν τή Θεολογία τους καί τόν έσχατολογικό τους συμβολισμό.

Μά στίς μέρες μας τίς αποκαλυπτικές, (δηλ. μέρες φοβερές τής Άποκαλύψεως τοῦ Εὐαγγελιστῆ Ἰωάννη), ζοῦμε καί μιᾶς ἄλλης μορφῆς εἰκονομαχία, παράδοξης, ἀπίστευτης, ἀπίθανης, ἐξωφρενικῆς. Ἐννοοῦμε τό συρμό (τή μόδα) νά τοποθετοῦνται ἱερές εἰκόνες στά σαλόνια τῆς ἀριστοκρατίας (καί ὄχι μόνο αὐτῶν), ἀλλά καί τοῦ κοσμοπολιτισμοῦ, ἀνάμεσα σέ χίλια δυό ἄσχετα, περιττά ἀντικείμενα: Δέν θυμιάζονται οἱ εἰκόνες αὐτές. Δέν καπνίζονται μέ λιβάνι καί ἑλιά. Δέν γίνονται κανάλια δέους καί θείας ἀνάτασης. Πνίγονται, ἐκεῖ πού βρίσκονται συχνά, μέσα σέ σύννεφα ἀναθυμιάσεων τσιγάρων καί σέ πλημμυρίδα βωμολογιῶν τῆς κακιᾶς ὥρας καί στιγμῆς.

Ἀμάρτημα φρικαλέο ἢ ἀσέβεια κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων. Γίνεσαι ἔτσι, ἀδελφέ μου, εἰκονομάχος χωρίς νά τό νιώθεις, χωρίς νά τό ὑποπτεύεσαι. Τά ἱερά εἰκονίσματα δέν εἶναι γιά τά σαλόνια, νά ... «πηγαίνουν ἀσσορτίν» μέ τήν ἀσημοθήκη μας καί τό χρῶμα τοῦ τοίχου. Εἶναι γιά τή γωνία τῆς προσευχῆς καί τῶν δακρύων στό δωμάτιο τῆς περισυλλογῆς, ὅπου καίει τό κανδηλάκι τῆς πίστες, τῆς ἐν Χριστῷ ἐλπίδας καί παρηγορίας.

Αὐτό τό μικρό, τό ὀλίγιστο, μά, σίγουρα, ὄχι ἀσήμαντο, νά τό προσέξουμε καλά, σήμερα, ἀνήμερα τῆς Ὁρθοδοξίας, γιά νά μπεῖ στίς καρδιές καί στό σπίτι μας ἡ εὐλογία τῆς ἀναστηλώσεως τῶν ἱερῶν εἰκόνων. Ἔτσι, ὁ κίνδυνος νά καταντήσουμε εἰκονομάχοι εἶτε μέ τόν ἕνα εἶτε μέ τόν ἄλλο τρόπο, πού, ἴσως ἀδέξια σήμερα περιγράψαμε, μᾶς φαίνεται ἀπίθανος καί ἐξωπραγματικός.

Ἀδελφοί, τίς ἱερές εἰκόνες καί τά μάτια μας. Γιά νά ἀναπαυθοῦν οἱ ψυχές τῶν κεκοιμημένων μας στά κράσπεδα τῆς Οὐράνιας Βασιλείας, πού εἶθε ὅλοι νά κληρονομήσουμε, ἀγωνιζόμενοι πνευματικά διά τῆς Μητρὸς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἐξ ἄλλου γι' αὐτό ἦλθαμε στόν κόσμο. Ἐκκλησιολογικά ἀγωνιζόμενοι καί φέροντας ὁ καθείς ἀγογγύστως τόν προσωπικό του σταυρό, νά ἀξιωθεῖ τῆς ἀπαστράπτουσας Βασιλείας τοῦ Θεοῦ μέ τίς στρατιές τῶν ἁγίων, τῶν ὁσίων, τῶν μαρτύρων, τῶν ὁμολογητῶν, τῶν ἀγγέλων καί τῶν ἀρχαγγέλων.